

SLOGA, platforma NVO za razvoj, globalno učenje
in humanitarno pomoč

30. oktober 2020

Prispevek nevladnih organizacij k osnutku Smernic za vključevanje enakosti spolov v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč Republike Slovenije

Spoštovani,

Na podlagi dne 16. oktobra 2020 prejetega osnutka Smernic za vključevanje enakosti spolov v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč Republike Slovenije (v nadaljevanju: Smernice) podajamo predloge, ki so bili pripravljene v sodelovanju z zainteresiranimi nevladnimi organizacijami. Osnutek Smernic je bil obravnavan na delavnici »Enakost spolov v razvojnem sodelovanju – perspektive po Akcijskem načrtu za enakost spolov III«, ki je potekala 20. oktobra 2020 v izvedbi Ane Kalin s Foruma za enakopraven razvoj in na kateri so sodelovale predstavnice ter predstavniki Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, Foruma za enakopraven razvoj, Humanitarnega društva ADRA Slovenija, Inštituta za afriške študije, Mirovnega inštituta, Slovenske karitas, Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, Združenja EPEKA in Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. K odzivu na osnutek Smernic so prispevale naslednje organizacije: Forum za enakopraven razvoj, Mirovni inštitut, Ženski lobi Slovenije, Slovenska karitas, Ekvilib Inštitut in Platforma SLOGA.

Sprejem Smernic bo pomembno prispevalo h krepitvi skladnega in presečnega vključevanja obeh presečnih tem, tj. varovanja okolja in enakosti spolov, v vse projekte in aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije.

Pripravljalcu osnutka Smernic podajamo okvirne in vsebinske predloge ter/ali priporočila kot tudi predloge, vezane na posamezne člene osnutka Smernic.

Splošni komentarji

Ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ) je pripravilo celovit osnutek Smernic, ki bodo pomembno usmerjale aktivnosti vseh izvajalcev projektov in programov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije.

Vključevanje vidika spola tako v projekte ali programe, katerih cilj je krepitev enakosti med spoloma, kot v projekte ali programe, ki se osredotočajo na druga vsebinska področja, bo nedvomno okrepilo skladnost aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije. Pri oceni na podlagi spola so nedvomno smotrni različni kriteriji glede na vrsto aktivnosti, ki naj ne bi projektov in programov pretirano administrativno obremenjevali. Ne glede na to pa poudarjamo, da bi morala biti ocena na podlagi spola opravljena za vsak projekt ali program mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije (v primeru nujnega humanitarnega odzivanja npr. prilagojena ocena na podlagi spola) in da projekti ali programi brez opravljene analize ali z negativnim vplivom ne bi mogli pridobiti sofinanciranja.

Nadalje osnutek Smernic ponekod navaja, da aktivnosti ne smejo poslabšati položaja moških ali žensk. Namen Smernic je zagotoviti vključevanje vidika enakosti spolov in krepitev vloge žensk v načrtovanje, izvajanje, poročanje in evalvacijo posameznih aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije, torej morajo aktivnosti **krepi** **enakost med spoloma** (projekti ali programi z negativnim vplivom pa ne morejo pridobiti sofinanciranja).

Ob tem, da zelo pozdravljamo, da osnutek Smernic prepozna prispevek nevladnih organizacij na področju enakosti spolov, vključno z znanji in kompetencami na tem področju, je s ciljem skladnega vključevanja načela enakosti spolov v mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči Slovenije potrebno v Smernice uravnoteženo **vključiti vse izvajalce**, med temi nevladne organizacije, ustanove in zasebni sektor. Smernice tako nalagajo obveznost vključevanja vidika spola v aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije **vsem izvajalcem**. Ob tem dodajamo, da bi se projekti in programi morali izvajati v sodelovanju z lokalnimi partnerji, s čimer bi okrepili njihovo lokalno lastništvo, zato predlagamo, da bi se v smernicah bolj jasno poudarilo pomen delovanja v partnerstvu z lokalnimi organizacijami ob upoštevanju kulturnih ter družbenih razlik. Smernice se po večini sklicujejo na projekte mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije, zato predlagamo, da se dikcija dopolni tudi s **programi** mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije. Ob tem dodajamo, da bi se projekti in programi morali izvajati v sodelovanju z lokalnimi partnerji, s čimer bi okrepili njihovo lokalno lastništvo.

Smernice bodo izvajalcem projektov in programov zagotavljale izhodišča za oceno na podlagi spola, hkrati pa osnutek Smernic prepozna, da številni izvajalci, zlasti nevladne organizacije, pogosto razpolagajo s strokovnimi kadri in znanjem, ki omogoča bolj temeljito naslavljanje enakosti spolov kot s strani (so)financerjev. Zato bi bilo smotno, da Smernice naslovijo tudi

vprašanje **krepite zmogljivosti (so)financerjev**, kako bo potekala presoja ocen vplivov na enakost med spoloma, morebitna dodatna birokratska obremenitev za izvajalce.

Zaradi pomembnosti spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter preprečevanja nasilja zaradi spola (podpoglavje 3.3.3) predlagamo, da je vsak cilj obravnavan v **ločenem podpoglavju**.

Pri podpoglavju 5.2 »Seznam kazalnikov« bi bilo smotrno pojasniti, za katere deležnike **kazalniki** veljajo – za Ministrstvo za zunanje zadeve ali za vse izvajalce programov in projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja ter humanitarne pomoči Slovenije.

Predlogi dopolnitev besedila posameznih sklopov osnutka Smernic

V nadaljevanju podajamo predloge za dopolnitev posameznih sklopov osnutka Smernic.

K »1. Uvod«:

- 1. odstavek: predlagamo *dopolnitev* povedi: »Enakost spolov je temeljna človekova pravica in je več kot enakopravnost pred zakonom, saj pomeni sprejemanje razlik med ženskami in moškimi ter enako vrednotenje človeka ne glede na spol, torej tudi vzpostavitev politične, ekonomske in socialne enakosti ter odpravljanje diskriminacije zaradi spola *in nasilja na podlagi spola*.«
- 2. odstavek: predlagamo, da se poved »V 2020 se pripravlja nov Nacionalni program, ki bo določal ključne cilje in ukrepe za obdobje od leta 2021 do 2030.« dopolni z informacijo, na katerem področju je v pripravi Nacionalni program.
- 3. odstavek: predlagamo, da se med navedene dokumente vključi tudi Nacionalni akcijski načrt za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu.
- 4. odstavek: predlagamo, da se med navedene mednarodne pogodbe in politične dokumente vključi tudi Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija).
- 5. odstavek, 1. poved: menimo, da bi bilo smiselno podrobneje pojasniti.
- 5. odstavek: predlagamo *preoblikovanje*: »S smernicami želi Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije kot nacionalni koordinator mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči *okrepiti* ~~spodbuditi še globlje~~ vključevanje enakosti spolov v vseh aktivnostih kot osrednjo ali kot presečno temo mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije.«

K »2.1 Cilj«:

- 1. odstavek: predlagamo *preoblikovanje*: »Cilj smernic je vključevanje vidika enakosti spolov in krepite vloge žensk v načrtovanje, izvajanje, *nadzor nad izvajanjem* ~~poročanje~~ in evalvacijo *vseh posameznih* aktivnosti mednarodnega razvojnega

sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije. Enakost spolov in krepitev vloge žensk zasledujejo ~~To vključuje~~ aktivnosti, ki imajo enakost spolov za poglavitni cilj, prav tako pa tudi druge aktivnosti, ki enakost spolov vključujejo kot presečno temo.«

- 2. odstavek: predlagamo *preoblikovanje*: »Namen je zagotoviti integracijo vidika spolov v procese delovanja, *presojanja* in odločanja financerjev mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, *s ciljem zagotoviti vključevanje vidika spola v aktivnosti vseh podpreti prizadevanja* izvajalcev projektov ter programov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije ~~najbolj pogosto so to nevladne organizacije in ustanove,~~ ter zagotoviti učinkovito promocijo načela enakosti spolov skozi multilateralne povezave.«

K »2.2 Načela«:

- 4. alineja: predlagamo *dopolnitev*: »aktivnosti, usmerjene h krepitvi enakosti spolov v partnerskih državah, izhajajo iz njihovih potreb in prioritet, pri čemer je potrebno izboljšati možnosti delovanja in *spodbujati enako zastopanost* obeh spolov na položajih odločanja ter prepoznati in podpreti pomen in vlogo lokalnih ženskih organizacij in gibanj kot pomembnih podpornikov zagotavljanja enakosti spolov in krepitve vloge žensk.«

Pojasnilo: glede na neuravnoteženo zastopanost moških in žensk na odločevalskih položajih je smotrno prizadevanja usmeriti v spodbujanje uravnotežene zastopanosti obeh spolov. Ob tem bi želeli opomniti, da bi bilo smotrno dodati pojasnilo, zakaj je med načeli izpostavljen le vidik zastopanosti na odločevalskih položajih in ne drugi vidiki enakih možnosti moških ter žensk.

K »2.3 Ukrepi«:

- 1. odstavek, 2. alineja: predlagamo *preoblikovanje*: »izvajanjem aktivnosti in projektov *ter programov* mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, ki so ciljno ali posredno usmerjeni na zagotavljanje enakosti spolov v partnerskih državah ~~in se izvajajo na področjih, kjer sta spola v neenakem položaju oziroma je en spol neuravnoteženo zastopan.~~«

Pojasnilo: glede na neenak položaj žensk pripis ni smotrno.

- 2. odstavek: predlagamo *dopolnitev*: »Smernice izvajajo vsi razvojni deležniki: resorji, to so ministrstva in vladne službe, ki so lahko (so)financerji ali izvajalci dejavnosti, *med temi* nevladne organizacije, ustanove, *zasebni sektor* ter drugi subjekti, ki so vključeni v dejavnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije.«
- 3. odstavek: predlagamo *preoblikovanje* povedi: »Ob tem, da aktivnosti vseh izvajalcev programov in projektov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije prispevajo h krepitvi enakosti spolov, imajo posebno vlogo in odgovornost

pri spodbujanju enakosti spolov imajo nevladne organizacije in ustanove, ki se lahko izzivom enakosti spolov v sodelovanju z lokalnimi partnerji in s ciljno populacijo na terenu posvečajo v vseh fazah aktivnosti in projektov, od načrtovanja, oblikovanja, izvajanja in evalvacije. /.../ Številni izvajalci, zlasti nevladne organizacije, prav tako pogosto razpolagajo s strokovnimi kadri in znanjem, ki omogoča bolj temeljito naslavljanje enakosti spolov kot s strani (so)financerjev, *hkrati pa lahko nevladne organizacije z izvedbo usposabljanj krepijo zmogljivosti (so)financerjev na področju naslavljanja enakosti spolov.*«

- 5. odstavek /Ukrepi na nacionalni ravni/, 1. ukrep: predlagamo *preoblikovanje* povedi: »Vsi deležniki *izvajalci projektov ter programov* mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije ~~si bodo prizadevali vključevati~~ *bodo vključevali* vidik enakosti spolov v vse svoje razvojne aktivnosti, vključno z analizo potreb, načrtovanjem, izvajanjem in evalviranjem projektov in programov.«
- 5. odstavek /Ukrepi na nacionalni ravni/, 3. ukrep: predlagamo *dopolnitev*: »Financerji razvojnega sodelovanja bodo vključevanje vidika enakosti spolov v projekte *in programe* krepili tudi preko izvedbe *rednih letnih* javnih razpisov za (so)financiranje projektov *ali programov.*«
- 5. odstavek /Ukrepi na nacionalni ravni/, 3. ukrep: predlagamo *dopolnitev*: »Vključevanje vidika enakosti spolov, skupaj z analizo potreb v partnerski državi, bo obvezni sestavni del prijave in ocene predlogov projektov *ter programov* mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.«
- 5. odstavek /Ukrepi na nacionalni ravni/, 4. ukrep: predlagamo *dopolnitev*: »Ministrstvo za zunanje zadeve si bo v okviru delovanja diplomatsko-konzularnih predstavništev v partnerskih državah prizadevala za nadgradnjo kadrovske zmogljivosti na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in enakosti spolov, *med drugim z vzpostavitvijo kontaktnih točk za enakost spolov na diplomatsko-konzularnih predstavništvih.*«
- 5. odstavek /Ukrepi na nacionalni ravni/, 11. ukrep: predlagamo *preoblikovanje*: »Ministrstvo za zunanje zadeve bo kot nacionalni koordinator v okviru podeljevanja razvojnih štipendij zagovarjal sistem *paritete pri prijavih*, ~~ki bo spodbujal prijave~~ študentk ali raziskovalk na programe študija v Republiki Sloveniji.«
- 5. odstavek /Ukrepi na nacionalni ravni/, 13. ukrep: predlagamo *dopolnitev*: »Ministrstvo za zunanje zadeve bo izvajalo periodične evalvacije projektov *in programov*, ki naslavlajo enakost spolov, in spodbudilo druge financerje k evalviranju tega področja.«
- 5. odstavek /Ukrepi na nacionalni ravni/, predlagamo *dopolnitev* z ukrepoma (s ciljem skladnosti smernic za obe presečni temi): »*Ministrstvo za zunanje zadeve bo tesno sodelovalo z resorji pri oblikovanju politik, nastopov in gradiv ter s tem skrbelo za zagotavljanje skladnosti politik za razvoj in trajnostni razvoj. Za uresničevanje Smernic je potrebna skladnost na več ravneh, in sicer: i) redno usklajevanje znotraj Ministrstva za zunanje zadeve, med nacionalnim koordinatorjem in ministrstvom, pristojnim za enakost spolov na nacionalni ravni, in tudi med vsemi resorji, ki s svojimi politikami in ukrepi vplivajo na partnerske države; ii) med nacionalnim koordinatorjem in vsemi izvajalci mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije; iii) med dvostranskimi in*

večstranskimi aktivnostmi Slovenije na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja; iv) med nacionalnimi in zunanjimi politikami Republike Slovenije. Ministrstvo za zunanje zadeve bo v okviru dvostranskih odnosov spodbujalo politični dialog na področju enakosti spolov.«

- 6. odstavek /Ukrepi na mednarodni ravni/, 3. ukrep: predlagamo *preoblikovanje*: »Slovenija bo *podpirala* zagevarjala vključevanje slovenskih strokovnjakov in strokovnjakinj za enakost spolov v mednarodne aktivnosti na področju enakosti spolov.«
- 6. odstavek /Ukrepi na mednarodni ravni/, 8. ukrep: predlagamo *dopolnitev*: »*Pri usposabljanjih imajo posebno vlogo nevladne organizacije, ki razpolagajo s strokovnimi kadri in znanjem, ki omogoča bolj temeljito naslavljanje enakosti spolov.*«

K »3. Vključevanje vidika enakosti spolov v aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči«:

- 2. odstavek: predlagamo *dopolnitev*: »Npr. v luči pandemije COVID-19 v letu 2020 se je kot posledica sprejetih ukrepov za zaježitev bolezni, *ki niso vključevali vidika spola in so še povečali neenakosti*, karantene in izolacije povečalo nasilje v družini, *še posebej nad ženskami*, in je bil ponekod žrtvam nasilja otežen tudi dostop do varnega in pravočasnega dostopa do nujnih storitev, medicinskih pripomočkov in zdravil ter drugih artiklov, informacij za zagotavljanje spolnega in reproduktivnega zdravja. *Pandemija COVID-19 je povečala tudi ekonomsko neenakost med spoloma, saj so ženske prej izgubile delo kot moški, več jih tudi dela v neformalnih zaposlitvah ali storitvenih dejavnostih (z manjšim dostopom do socialnega varstva), ki jih v času karantene niso mogle opravljati. Tudi dodatno skrbstveno delo je nesorazmerno obremenilo ženske: mnoge so morale ostati doma in skrbeti za družino, ker njihovi otroci v času karantene niso hodili v šolo, in tako opravljale dodatno neplačano skrbstveno delo.*«
- 3. odstavek: predlagamo *dopolnitev*: »Vsi deležniki mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije bodo vključevali presečno temo enakost spolov v svoje razvojne aktivnosti, vključno z načrtovanjem, izvajanjem in evalviranjem projektov in programov, ne glede na financerja. *Projekt ali program z negativnim vplivom na enakost spolov ne more pridobiti sofinanciranja v okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije.*«

K »3. 1 Enakost spolov kot presečna tema«:

- 1. odstavek: predlagamo *dopolnitev*: »Projekti *in programi*, ki enakost spolov naslavlja kot presečno temo, morajo obsegati aktivnosti, ki povezujejo cilj trajnostnega razvoja 5 z drugimi cilji, predvsem z enim od podciljev štirih prednostnih CTR, to so cilji 8, 12, 13 ali 16.«
- 8. cilj: predlagamo *dopolnitev*: »Vezano na CTR 8: zagotavljanje dostojnega dela za vse in enakega plačila za enako delo *ali delo enake vrednosti*; zagotavljanje

enakovrednega dostopa do ekonomskih sredstev in priložnosti; pravične razdelitve neplačanega dela; izboljšanje dostopa do zaposlitvenih priložnosti *in napredovanja*«.

- 12. cilj: predlagamo *preoblikovanje*: »spodbujanje reform, ki podpirajo večji enak dostop, možnosti in priložnosti žensk pri dostopu do naravnih virov in lastništva zemlje; /.../ spodbujanje vključevanja žensk v krožno gospodarstvo ter v lokalne vrednostne verige, ki odpravljajo razloge za tvegano preprečujejo preseljevanje v urbana okolja«.
- 13. cilj: predlagamo *dopolnitev*: »aktivnosti, vezane na preprečevanje nasilja zaradi spola, do katerega pride tudi zaradi posledic naravnih katastrof«.

K »3.2. Enakost spolov kot cilj projekta mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči«:

- Podnaslov: predlagamo *dopolnitev*: Enakost spolov kot cilj projekta *ali programa* mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- 1. odstavek: predlagamo *dopolnitev*: »V okviru projektov *ali programov*, ki imajo za osrednji cilj enakost spolov, se pričakuje, da bodo mednarodne razvojne in humanitarne aktivnosti v partnerskih državah osredotočene predvsem na: ekonomske in socialne pravice žensk, vključno s pravico do izobraževanja; vključevanje žensk v procese odločanja kot del celovitega dobrega upravljanja; ter zagotavljanje spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic žensk in preprečevanje nasilja zaradi spola.«

K »3.2.1 Ekonomske in socialne pravice«:

- 1. odstavek: predlagamo *preoblikovanje*: »Slovenija bo prispevala k enakim možnostim, predvsem k večjim in kakovostnejšim zaposlitvenim možnostim za ženske, večji ekonomski neodvisnosti žensk, večjim možnostim zaposlitve, dostopu do dostojnega in enako plačanega dela, dostopu do finančnih storitev in drugih virov, ki spodbujajo vključevanje v gospodarske dejavnosti. Pri tem bo ozaveščala ženske in moške o pomenu usklajevanja družinskega zasebnega in poklicnega življenja ter pravicah žensk.«
- 2. odstavek: predlagamo *preoblikovanje*: »Posebna pozornost bo namenjena aktivnostim za zmanjševanje neenakosti na tehnološkem področju, s čimer želimo preprečiti izključenost kar bo okrepilo vključenost žensk in deklic kot ranljivih družbenih skupin.«
- 3. odstavek: predlagamo *dopolnitev*: »O pomenu učinkovite rabe naravnih virov, preprečevanju nastajanja odpadkov ter zmanjševanju odpadne hrane bo Slovenija ozaveščala vse, še posebej pa ženske in deklice, ki v gospodinjstvu še vedno nosijo večji delež bremena, pri čemer pa tovrstne aktivnosti ne smejo nadalje nesorazmerno obremeniti žensk. Ob tem bo podpirala tudi dejavnosti žensk, ki delajo v kmetijstvu manjšega obsega in so ključne pri zagotavljanju prehranske varnosti v mnogih partnerskih državah.«
- 4. odstavek /Cilji/: predlagamo *dopolnitev*: »Slovenija bo v povezavi z uresničevanjem ciljev CTR 8, 12 in 13 prispevala k večji ekonomski neodvisnosti žensk, večjim

možnostim zaposlitve, dostopom do dostojnega in enako plačanega dela; dostopom do finančnih storitev in drugih virov, *vključno s pravico do dedovanja in posedovanja zemlje*, ki spodbujajo vključevanje v ekonomske dejavnosti; k boljšim življenjskim pogojem, vključno z dostopom do kakovostnega izobraževanja ter krepitvijo znanja in veščin žensk in deklic, tudi na pokriznih območjih.«

- 5. odstavek /Primeri možnih aktivnosti/, 4. alineja: predlagamo *dopolnitev*: »Ozaveščanje in izobraževanje moških in dečkov o enakosti spolov ter o družbenih stereotipih glede družbenih vlog žensk in moških; o pomenu usklajevanja *poklicnega in zasebnega življenja* pri vključevanju žensk na trg dela ter o vlogi moških pri skrbstvenih delih in vzgoji otrok«.
- 5. odstavek /Primeri možnih aktivnosti/, 6. alineja: predlagamo *dopolnitev*: »Sodelovanje z ženskimi in drugimi organizacijami, ki se borijo za *vzpostavitev sistemskih mehanizmov, ki ženskam omogočajo vstop na trg dela, in za vključevanje žensk v formalno ekonomijo in proti prekarnemu delu*«.

K »3.2.2 Vključevanje žensk v procese odločanja kot del celovitega dobrega upravljanja«:

- 2. odstavek: predlagamo *preoblikovanje*: »Slovenija bo vključevala enakost spolov *vidik spola* v projekte trajnostnega gospodarjenja z naravnimi viri, tako da bo že v fazi načrtovanja projektov posebej analizirala potrebe in priložnosti za ženske in deklice.«

K »3.2.2 Vključevanje žensk v procese odločanja kot del celovitega dobrega upravljanja; Cilji«:

- 2. odstavek /Primeri možnih aktivnosti/, 1. primer: predlagamo *preoblikovanje*: Spodbujanje *nastajanja in podpiranje delovanja širokih koalicij vseh deležnikov, ki si postavijo za cilj doseči enako vključenost sodelovanja ženskih skupin pa tudi drugih interesnih skupin, NVO in gibanj s ciljem spodbujanja njihovega delovanja na področju vključevanja žensk v procese odločanja kot enakovrednih deležnikov v političnih in zakonodajnih procesih na vseh ravneh*;
- 4. odstavek /Cilji/: predlagamo *dopolnitev*: »Slovenija bo **v povezavi z uresničevanjem CTR 16 in CTR 5** prispevala k zagotavljanju enakih možnosti žensk in moških, dejanske enakosti med spoloma ter uravnotežene zastopanosti žensk in moških v javnem, političnem in gospodarskem življenju na vseh ravneh, med drugim v procesih odločanja na lokalni ravni, tudi ko gre za vprašanja miru in varnosti.«

K »3.3.3 Zagotavljanje spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic in preprečevanje nasilja zaradi spola«:

- Pred 1. odstavkom predlagamo *dopolnitev*: »*Nasilje nad ženskami in deklicami je ena najbolj razširjenih, skritih ter potihoma toleriranih oblik kršenja človekovih pravic in*

temeljnih svoboščin žensk, ki je prisotna v vseh družbah sveta. Je posledica neravnovesja moči med spoloma v družbi, in sicer na način, ki ohranja ter utrjuje patriarhalno kulturo neenakosti.«

- 2. odstavek: predlagamo *dopolnitev*: »Na področju zdravja bo Slovenija preko izobraževanja in ozaveščanja prispevala k izboljšanju razumevanja pomena spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter spodbujala ženske k samostojnemu odločanju in nadzoru nad vprašanji, povezanimi s spolnim in reproduktivnim zdravjem ter pravicami, *in informirala moške o teh temah.*«
- 4. odstavek /Primeri možnih aktivnosti/, 14. primer: predlagamo *dopolnitev*: Vključevanje *tradicionalnih in družbenih medijev* v programe ozaveščanja mladih o nasilju nad ženskami«.

K »4. Ocena na podlagi spola«:

- Predlagamo, da se ob sklicevanju na projekte dosledno vključi tudi *programe* (ali enotno uporabi »aktivnosti«, kar vključuje tako projekte kot programe).
- 1. odstavek: predlagamo *preoblikovanje*: »Ocena na podlagi spola je namenjena opredelitvi stanja in različnih potreb ženskih in moških ter predvideva vpliv projekta *ali programa* na enakost spolov: če torej prispeva ali ne prispeva k enakosti spolov in krepitvi moči žensk in deklic ter zmanjševanju diskriminacije ali neenakosti (*pri čemer projekt ali program z negativnim vplivom na enakost spolov ne more pridobiti sofinanciranja*). Izvajalec ob pripravi projekta *ali programa* oceni vpliv projektne *ali programske* aktivnosti na enakost spolov, na podlagi katerih utemelji izbrano vrednost zaznamovalca (več v 5.1 Zaznamovalci). Oceno na podlagi spola je potrebno opraviti za vse projekte in druge oblike razvojnih in humanitarnih aktivnosti, v vrednosti nad 10.000 EUR, pri čemer ~~se~~ *izvzete je pri* aktivnostih zagotavljanja mednarodne reševalne pomoči v primeru nenadnih humanitarnih potreb, ki zahtevajo hiter odziv, *opravljena prilagojena ocena na podlagi spola glede na možnosti.*«

Pojasnilo: zagotovo je v aktivnostih hitrega odziva na humanitarne potrebe težko opraviti poglobljeno oceno na podlagi spola, kljub temu pa lahko tudi humanitarni odziv, če ne upošteva vidika spola, negativno vpliva na enakost spolov ali ženske postavlja v še ranljivejši položaj. Zato poudarjamo, da je tudi v aktivnostih humanitarnega odziva treba opraviti oceno na podlagi spola, vendar v prilagojeni obliki (npr. v poenostavljeni obliki oz. v manjšem obsegu).

- 2. odstavek: predlagamo *dopolnitev*: »Obvezni elementi ocene na podlagi spola so: ocena stanja na podlagi spola na področju, ki ga projekt *ali program* naslavlja, ter opredelitev pričakovanih učinkov projekta *ali programa* z vidika spola. Ocena stanja *med drugim* vključuje oceno vlog, *pravic* in odgovornosti moških in žensk, njihovih vsakodnevnih aktivnosti, ocena razlik med ženskami/moški, deklicami/dečki glede porazdelitve virov, priložnosti, omejitev in moči v določenem kontekstu, vključno z relevantno statistiko na nacionalni ali lokalni ravni ter oceno znanja in zmogljivosti lokalne skupnosti in deležnikov za doseganje enakosti spolov. V oceni na podlagi spola

so navedeni podcilji trajnostnega razvoja, povezani z enakostjo spolov in opredeljen doprinos projekta *ali programa* k njim.«

- 3. odstavek: predlagamo *izbris* povedi: »V primeru predlogov projektov, katerih specifični cilj ni vezan na enakost spolov, je lahko ocena na podlagi spola poenostavljena, tako da obsega le nekatere izmed navedenih elementov.«

Pojasnilo: le s pripravo ocene lahko zagotovimo vključevanje vidika spola v projekte in programe; če je glavni cilj projekta ali programa enakost spolov, je to že zagotovljeno.

- 3. odstavek: predlagamo *dopolnitev*: »Projekti ali programi brez opravljene analize ali z negativnim vplivom ne morejo pridobiti sofinanciranja.«
- 4. odstavek: predlagamo *preoblikovanje*: »Ugotovitve ocene bodo izvajalci vključili v fazo načrtovanja oz. oblikovanja projekta *ali programa* z namenom, da *bodo* aktivnosti projekta *ali programa* *krepile enakost med spoloma* ne bi škodile ženskam/deklam ali moškim/dečkom; da ne bi povečevale neenakosti med spoloma (minimalna zahteva); da bi premagovale ovire za polno vključenost žensk v projekt *ali program*; da bi enakovredno vključevale ženske in moške v aktivnosti ter da bi zagotovile enake koristi projekta *ali programa* tako za ženske kot za moške ter da bi prispevale k spodbujanju enakosti med spoloma po končanju aktivnosti. Izvajalci bodo zbirali podatke tudi po spolu in vključevali kazalnike, ki merijo napredek in rezultate na področju enakosti spolov.«

Pojasnilo: glede na kratko obdobje izvajanja projektov in programov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije in glede na omejena sredstva merjenje napredka ni smotno.

Menimo, da bi bilo smotno cilj zagotoviti »enake koristi projekta ali programa tako za ženske kot za moške« pojasniti.

- 6. odstavek /Načrtovanje: ocena na podlagi spola/, 2. vprašanje: predlagamo *dopolnitev*: »Ali projektna/*programska* dokumentacija navaja možnosti za spodbujanje žensk na vodstvenih položajih?«

Pojasnilo: smotno bi bilo dodati, ali se sklicuje na vodstvene položaje v okviru projekta ali v poklicnem ali družbenem življenju na splošno.

- 6. odstavek /Načrtovanje: ocena na podlagi spola/, 3. vprašanje: predlagamo *dopolnitev*: »Ali so ponujene priložnosti za spodbujanje sodelovanja/vodenja žensk v fazah načrtovanja, izvajanja in evalvacije *projekta ali programa*?«
- 7. odstavek: predlagamo *dopolnitev* naslova sklopa: »Oblikovanje in izvajanje: vključevanje ocene v oblikovanje projekta *ali programa*«
- 7. odstavek /Oblikovanje in izvajanje: vključevanje ocene v oblikovanje projekta/, 5. vprašanje: predlagamo *dopolnitev*: »Ali so sodelujoči pri projektu/*programu*, vključno s partnerji, z izkušnjami na področju vključevanja spolov ali s strokovnim/tehničnim

znanjem s področja enakosti spolov? Če ne, na kakšen način so vključili strokovnjake, ki to zagotavljajo?»

- 7. odstavek /Oblikovanje in izvajanje: vključevanje ocene v oblikovanje projekta/, 7. primer: predlagamo *dopolnitev*: »Ali je opredeljen način za zagotovitev, da so ženske enakopravno vključene tudi v vodilnih vlogah projekta ali programa?«

K »5.1 Zaznamovalci enakosti spolov po metodologiji OECD DAC«:

- Predlagamo, da se ob sklicevanju na projekte dosledno vključi tudi *programe* (ali enotno uporabi »aktivnosti«, kar vključuje tako projekte kot programe).
- 3. odstavek /Ukrepi/, 1. alineja: predlagamo *dopolnitev*: »Oceno na podlagi spola je potrebno opraviti za vse aktivnosti mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije vrednosti nad 10.000 EUR; *opravljena ocena na podlagi spola je pogoj za pridobitev finančne podpore*.«
- 3. odstavek /Ukrepi/, 2. alineja: predlagamo *dopolnitev*: »Projekti ali programi brez opravljene analize ali z negativnim vplivom ne morejo pridobiti sofinanciranja. Dosledno vključevanje načela enakosti spolov bo pozitivno ocenjeno z dodatnimi točkami pri izbiri razvojnih projektov ali programov«.
- 7. odstavek /Primeri projektov z vrednostjo zaznamovalca 2/: predlagamo *dopolnitev*: »projekt ali program, katerega cilj je povečati možnost zaposlovanja žensk in ki zmanjšuje ekonomsko neenakost ter krepi vlogo žensk«.
- 13. odstavek /Zaznamovalec 0/: predlagamo *dopolnitev*: »Izvajalec izbere vrednost zaznamovalca 0, če aktivnosti projekta ali programa niso namenjene enakosti spolov, hkrati pa ne povzročajo dodatnih neenakosti, kar je bilo ugotovljeno na podlagi opravljene ocene na podlagi spola. Analiza mora biti vseeno narejena.«

K »5.2 Seznam kazalnikov«:

- 1. kazalnik: predlagamo uskladitev s ciljnim vrednostmi GAPII oz. GAPIII.
- 9. kazalnik: predlagamo dopolnitev kazalnika z navedbo ciljne skupine usposabljanj.
- Predlagamo vključitev naslednjih kazalnikov:
  - Število usposabljanj v okviru delovanja diplomatsko-konzularnih predstavništev v partnerskih državah, s katerimi si Slovenija prizadeva za nadgradnjo kadrovskih zmogljivosti na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in enakosti spolov.
  - Število kontaktnih točk za enakost spolov na diplomatsko-konzularnih predstavništvih.
  - Število usposabljanj uslužbenk in uslužbencev Ministrstva za zunanje zadeve o mednarodnem razvojnem sodelovanju in vidiku enakosti spola ter ženskah, miru in varnosti (Akcijski načrt v skladu z Resolucijo VS OZN 1325) v okviru napotitev na diplomatsko-konzularna predstavništva, v mednarodne organizacije in na različne mednarodne misije.

- *Višina sredstev, namenjenih za uresničitev Smernic, tako sredstev za aktivnosti oziroma projekte kot tudi sredstev za usposabljanje kadrov.*

V pričakovanju, da boste podane predloge čim bolj celovito upoštevali pri pripravi končnega dokumenta, vas lepo pozdravljamo. Za dodatne informacije oz. pojasnila smo vam z veseljem na razpolago.

S spoštovanjem,

Albin Keuc,
direktor Platforme SLOGA

Metelkova 6
1000 Ljubljana
Slovenija
info@sloga-platform.org
01 434 44 02
040 204 464

www.sloga-platform.org
www.tuditi.si
www.skladnost-politik.si
www.globalni-cilji.si